

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 147/2023
28.02.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Светлане Томић Јокић и Милене Рашић, чланова већа, са саветником Звезданом Говедарица Царић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела грађење без грађевинске дозволе из члана 219а став 2. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Саше Алексића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Ваљеву К 416/21 од 26.07.2022. године и Вишег суда у Ваљеву Кж1 160/22 од 09.12.2022. године, у седници већа одржаној дана 28.02.2023. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Саше Алексића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Ваљеву К бр. 416/21 од 26.07.2022. године и Вишег суда у Ваљеву Кж1 160/22 од 09.12.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву К 416/21 од 26.07.2022. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела грађење без грађевинске дозволе из члана 219а став 2. КЗ и изречена му је условна осуда, тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 8 (осам) месеци, која се неће извршити уколико окривљени у року проверавања од две године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело и новчана казна у износу од 50.000,00 динара, коју је окривљени дужан да плати у року од три месеца рачунајући од дана правноснажности пресуде, уз упозорење на последице пропуштања. Окривљени АА је обавезан да на име паушала плати износ од 5.000,00 динара у корист буџетских средстава Основног суда у Ваљеву у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом извршења.

Пресудом Вишег суда у Ваљеву Кж1 160/22 од 09.12.2022. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА, адвоката Саше Алексића, изјављена против пресуде Основног суда у Ваљеву К 416/21 од 26.07.2022. године и побијана пресуда потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Саша Алексић, у смислу члана 485. став 1.

тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде укине и окривљеног АА ослободи од кривице за кривично дело из члана 219а став 2. КЗ и досуди да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА је неоснован.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, коју образлаже наводима да кривично дело из члана 219а став 2. КЗ, за које је окривљени оглашен кривим и осуђен, заправо и није кривично дело, из разлога што је наведено дело кажњиво дело по Закону о планирању и изградњи прописано са истоветним законским описом као прекршај за који је предвиђена новчана казна наведена у члану 208а, а чиме је повређен кривични закон у смислу члана 439. тачка 1) ЗКП у вези примене блажег закона (члан 5. КЗ). У свом захтеву, бранилац се позива на пресуду Врховног касационог суда Кзз 615/2019 од 03.07.2019. године.

Супротно изнетим наводима, Врховни касациони суд налази да правноснажним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Кривично дело из члана 219а став 2. Кривичног законика чини лице које је инвеститор или одговорно лице у правном лицу које је инвеститор објекта који се гради без грађевинске дозволе, а за које дело ће се казнити затвором од 6 (шест) месеци до 5 (пет) година и новчаном казном.

Из чињеничног описа кривичног дела описаног у изреци првостепене пресуде, за које је окривљени АА оглашен кривим произилазе сва законска обележја кривичног дела грађење без грађевинске дозволе из члана 219а став 2. Кривичног законика, како објективна обележја, која се односе на радње окривљеног у време и на месту ближе означеном у пресуди, који је у својству инвеститора без претходно прибављене грађевинске дозволе инвестирао радове на изградњи стамбеног – викенд објекта димензија основе 4,30 x 12,00 м x 0,8 м x 4,0 м спратности ПР+ПОТ, тако и субјективна обележја кривичног дела која се тичу урачунљивости и умишљаја окривљеног (свести и воље) за извршење кривичног дела који укључује и свест о забрањености дела.

Из наведених разлога неосновано се поднетим захтевом браниоца окривљеног истиче повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, с обзиром да се у радњама окривљеног стичу сви објективни и субјективни елементи кривичног дела из члана 219а став 2. КЗ, за које је правноснажном пресудом и оглашен кривим.

Према одредби члана 423. тачка 1) ЗКП пресуду којом се окривљени ослобађа од оптужбе суд ће изрећи ако дело за које је оптужен није кривично дело, а нема услова за примену мере безбедности.

Одредбом члана 14. став 1. КЗ прописано је да је кривично дело оно дело које је законом одређено као кривично дело, које је противправно и које је скривљено, а у ставу 2. истог члана да нема кривичног дела уколико је искључена противправност или кривица, иако постоје сва обележја кривичног дела одређеног законом.

Противправност као конститутивно обележје општег појма кривичног дела из члана 14. став 1. КЗ, искључују дело малог значаја (члан 18. КЗ), нужна одбрана (члан 19. КЗ) и крајња нужда (члан 20. КЗ), док кривицу, која је такође обележје општег појма кривичног дела, искључују неурачунљивост (члан 23. КЗ), неотклоњива стварна заблуда (члан 28. КЗ) и неотклоњива правна заблуда (члан 29. КЗ).

Сходно наведеном, суд ослобађајућу пресуду, на основу члана 423. тачка 1) ЗКП, доноси када кривично дело за које је окривљени оптужен не садржи сва обележја тог кривичног дела одређена законом, као и када је, иако постоје сва законска обележја кривичног дела, искључена противправност или кривица, а нема услова за примену мере безбедности. Чињеница да су исте противправне радње предвиђене Законом о планирању и изградњи у члану 208а став 2. као прекршај, као и у члану 219а став 2. Кривичног законика, не обавезује суд да окривљеног ослободи од оптужбе, када у његовим радњама стоје сва обележја кривичног дела, као у конкретном случају.

Инкриминација истих радњи као прекршаја не искључује кривичну одговорност за кривично дело, те нема места примени блажег закона, у смислу навода захтева. Постојање прекршаја као противправног дела које је законом или другим прописом надлежног органа одређено као прекршај и за које је прописана прекршајна санкција, не искључује постојање кривичног дела, па уколико се у радњама окривљеног стичу сва законска обележја кривичног дела које му је стављено на терет, нема места доношењу ослобађајуће пресуде на основу члана 423. тачка 1) ЗКП. Питање чињеничног идентитета прекршаја и кривичног дела може бити само од значаја за оцену да ли је реч о правноснажно пресуђеној ствари, а не и оцену примене повољнијег закона, при чему у конкретној ситуацији није ни вођен прекршајни поступак против окривљеног.

По ставу Врховног касационог суда, првостепени суд је, у конкретном случају, правилно применио кривични закон када је радње окривљеног описане у изреци првостепене пресуде правно квалификовао као кривично дело из члана 219а став 2. Кривичног законика, те сходно томе у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе није примењен закон који се не може применити, односно није учињена ни повреда закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Поред изнетог, а имајући у виду напред наведено, као и судску праксу овог суда у већем броју предмета, наводи захтева за заштиту законитости којима се указује на пресуду Врховног касационог суда Кзз 615/2019 од 03.07.2019. године, нису од утицаја на другачију одлуку у овом предмету.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар – саветник
Звездана Говедарица Царић,с.р.

Председник већа – судија
Бата Цветковић,с.р.

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**